

I. Erőszakos magatartásnak minősül a kerékpárnak célzottan más személyre irányított eldobása [1978. évi IV. tv. 270. § (5) bek.].

II. Közterületen tanúsított bármely, a közelben tartózkodó személyek által észlelhető erőszakos magatartás alkalmas megbotránkozás (felháborodás, megütközés, megrökönyödés) vagy riadalom kiváltására.

A garázdaság vétségének tényállásszerűségéhez megkívánt kihívó közösségellenesség azt jelenti, hogy a tanúsított magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalma. A garázda magatartást tanúsító elkövető felismeri, hogy cselekménye a közösség nyugalma felindulására alkalmas, ám tettét a közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre.

Az elkövető által kifejtett erőszakos magatartás esetleges belső, személyes indítéka a garázdaság megállapíthatóságát nem zárja ki, mert a közösségi érdekekkel történő nyílt szembeszegülés a személyes motívumból fakadó cselekményben is megjelenhet [1978. évi IV. tv. 271. § (1) bek.].

[1] A városi bíróság 2011. október 17-én kelt, és 2011. október 27-én jogerőre emelkedett tárgyalás mellőzésével hozott végzésével a terhelttel szemben garázdaság vétsége [Btk. (1978. évi IV. tv.) 271. § (1) bek.] miatt 8 hónap - végrehajtásában 1 évi próbaidőre felfüggesztett - fogházbüntetést szabott ki azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a terhelt legkorábban a fogházbüntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A próbaidő tartamára elrendelte a terhelt pártfogó felügyeletét.

[2] A jogerős végzésben megállapított tényállás lényege a következő.

[3] A terhelt 2011. június 4-én a cs.-i H. sörözőben erősen ittas állapotba kerülve szóváltásba keveredett Cs. K.-val. A vita

során kimentek a söröző elé, ahol dulakodás alakult ki köztük.

- [4] Magatartásukat észlelték az arra járó rendőrök, és felszólították őket a dulakodás befejezésére.*
- [5] Ekkor a terhelt megragadott egy, az italbolt előtt letámasztott kerékpárt, és azt Cs. K. irányába hajította. A dobás azonban célt tévesztett, így a kerékpár véletlenül a rendőrkapitányság szolgálati gépjárművét találta el, amelyben 60 684 forint kár keletkezett.*
- [6] A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt terjesztett elő - védője útján - a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt, elsődlegesen a támadott határozat megváltoztatása és a terhelt felmentése, másodlagosan pedig a végzés hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt.*
- [7] Indokai szerint az ügyben eljáró bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg bűnösségét. Az ítéleti tényállásban körülírt magatartás nélkülözi ugyanis a kihívó közösségellenességet.*
- [8] Álláspontja szerint a tényállásban rögzített vita, illetve dulakodás önmagában nem szolgálhat a bűncselekmény megállapításának alapjául, hiszen az ebben ugyancsak résztvevő Cs. K.-val szemben nem indult büntetőeljárás.*
- [9] Az ekként a terhelt terhén maradó cselekmény - a kerékpár eldobása - bár kétségtelenül a társadalmi együttélési szabályok áthágását jelenti, azonban az olyan, személyes motivációból fakadó, pillanatnyi indulatból kialakuló támadásként értékelendő, amely a kisebb rendzavarás szintjén reked meg, ezért nem kihívóan közösségellenes.*
- [10] A terheltnek a kerékpár eldobásában megnyilvánuló magatartása egyúttal dolog elleni erőszakként sem fogható fel, hiszen a gépjárműben keletkezett kár okozására csak gondatlansága terjedt ki.*

- [11] A Legfőbb Ügyészség átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a megtámadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.
- [12] Álláspontja szerint a jogerős határozatban megállapított tényállás alapján a terhelt magatartása a garázdaság vétségének valamennyi törvényi tényállási elemét magában hordozza.
- [13] A terhelt magatartásával ugyanis a társadalmi együttélési szabályokat nyíltan semmibe vette, ezért a megbotránkozás, riadalom keltésére irányuló szándéka legalább eshetőleges volt.
- [14] A terhelt cselekményének megítélése során nincs jelentősége, hogy Cs. K. terheltként szerepel-e az eljárásban, mert a bíróságot a meghatározott személlyel szemben emelt vád köti, azt köteles kimeríteni. A terhelt pedig a dulakodás során, illetve a kerékpár eldobásával erőszakos magatartást tanúsított, ezért bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül került sor.
- [15] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [16] A Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [17] Az eljáró bíróság azonban nem sértett törvényt, amikor a terhelt bűnösségét garázdaság vétsége miatt megállapította.
- [18] A Legfőbb Ügyészség álláspontját osztva előljáróban leszögezi a Kúria, hogy az ügy elbírálásának kereteit a terhelt ellen emelt törvényes vádban leírt tények szabták meg. Ehhez képest a terhelt cselekményének megítélése szempontjából semmiféle jelentőséggel nem bír, hogy az irányadó tényállás szerint a dulakodásban ugyancsak résztvevő Cs. K.-val szemben indult-e büntetőeljárás, illetve ennek mellőzésére milyen okból került

sor.

- [19] A Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségét követi el, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást, riadalmat keltsen, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.
- [20] A garázdaság elkövetési magatartásának három együttes eleme tehát a magatartás erőszakos volta, kihívó közösségellenessége és megbotránkozás vagy riadalom keltésére való alkalmassága.
- [21] A jogerős határozatban megállapított, és a Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállásból kitűnően a terhelt magatartásában a garázdaság valamennyi ismérve tetten érhető.
- [22] Nem kétséges, hogy a terhelt mind a Cs. K.-val történt dulakodás során, mind pedig a kerékpár elhajításával erőszakos magatartást fejtett ki.
- [23] Az erőszak és az erőszakos magatartás ugyanis nem azonos fogalmak. Az erőszakos magatartás az erőszaknál tágabb értelmű, és a közvetlenül személy vagy dolog ellen irányuló erőszakon túl magában foglalja az erő alkalmazására irányuló kísérletet, vagy azzal való fenyegetést, amikor a fenyegetés hatókörébe kerülő személy csak meghátrálással, meneküléssel képes kitérni az erőszak elől [BH 2008.291.].
- [24] Ekként a terhelt a dulakodáson túl a kerékpár célzottan Cs. K. személyére irányított eldobásával is erőszakos magatartást tanúsított. Mindez független attól, hogy a célt tévesztő mozdulat által a rendőrség szolgálati gépjárművében okozott kár tekintetében magatartása gondatlan volt, így dolog ellen irányuló erőszakot valóban nem fejtett ki.
- [25] A közterületen tanúsított, bármely, a közelben tartózkodó személy által észlelhető erőszakos magatartás egyidejűleg vitathatatlanul alkalmas volt megbotránkozás (így

felháborodás, megütközés, megrökönyödés) vagy riadalom (így ijedtség, rémület, pánik) kiváltására.

- [26] *A felülvizsgálati indítvány érveivel szemben a terhelti magatartás kihívó közösségellenessége sem kérdőjelezhető meg.*
- [27] *Kétségtelen, hogy minden bűncselekmény elkövetését a közösségi elvárásokkal való szembefordulás jellemzi. Ehhez képest a garázdaság törvényi tényállása többet: az elkövetés kihívó közösségellenességét kívánja meg. Mindez annyit tesz, hogy a tényállásszerű elkövetési magatartás a környezetre gyakorolt hatása révén közvetlenül és durván sérti vagy sértheti a közösség nyugalmaát.*
- [28] *Az alanyi oldalon pedig a kihívóan közösségellenes magatartást tanúsító garázda elkövető felismeri, hogy magatartása a közösség nyugalmaának feldúlására alkalmas, és tettét e közösségi érdek leplezetlen semmibe vételével hajtja végre.*
- [29] *Az elkövető által kifejtett erőszakos magatartás esetleges belső, személyes indítéka tehát a garázdaság megállapítását nem zárja ki, mert a közösségi érdekekkel történő nyílt szembeszegülést a személyes motívumból fakadó cselekmény is tükrözheti.*
- [30] *Mindezt a konkrét ügyre vetítve, a terheltnek a közterületen tartózkodó bármely személy számára észlelhető támadó fellépését kétségkívül az együttélési szabályokkal való gátlástalan szembefordulás jellemzi, amely felismerésnek a terhelt tudatában is meg kellett jelennie. A magatartásában megnyilvánuló közösségellenesség kihívó jellegét látványosan szemlélteti, hogy az erőszak tanúsításával még a rendőri felszólítás ellenére sem hagyott fel, noha e rendőri beavatkozás éppen a háborítatlan nyugalom helyreállítását célozta, egyidejűleg a terheltben azt tudatosította, hogy fellépése a közösségi elvárással ellentétes.*
- [31] *Mindezek alapján az ügyben eljáró bíróság törvényesen minősítette a terhelt irányadó tényállásban foglalt*

magatartását a Btk. 271. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétségeként.

- [32] *Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.*

(Kúria Bfv. III. 102/2014.)